

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.В. Докучаєва**

Кафедра лісівництва ім. Б.Ф. Остапенка

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор _____

Р. М. Шелудько

«29» *серпня* 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТАНДАРТИЗАЦІЯ»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти - початковий (короткий цикл) рівень

Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність: 205 «Лісове господарство»

Освітньо-професійна програма – 205 «Лісове господарство»

Спеціалізація – лісове господарство

Факультет лісового господарства

Харків – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Стандартизація»
для здобувачів 2 курсу початкового (короткий цикл) рівня вищої освіти
спеціальності 205 «Лісове господарство» освітньої програми «Лісове
господарство» – «28» серпня 2020 р. – 14 с.

Розробники:

Карпець Юрій Вікторович – завідувач кафедри лісівництва

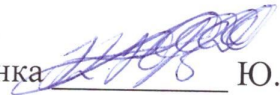
ім. Б.Ф. Остапенка, доктор біологічних наук, професор

Шкляревський Максим Анатолійович – асистент кафедри лісівництва

ім. Б.Ф. Остапенка

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри лісівництва

Протокол № 01 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри лісівництва ім. Б.Ф. Остапенка Ю.В. Карпець
«27» серпня 2020 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету лісового господарства
за спеціальністю 205 «Лісове господарство»

Протокол № 01 від «28» серпня 2020 року

/ Голова М.М. Ведмідь
«28» серпня 2020 року

© Карпець Ю.В., Шкляревський М.А.
2020 рік

© ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність,, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 20 «Аграрні науки і продовольство»	Вибіркова	
Модулів 2	Спеціальність 205 «Лісове господарство»	Рік підготовки:	
Змістових модулів 2		1	1
Індивідуальне завдання: «Система стандартизації у лісовиробничому комплексі»		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		2	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Початковий (короткий цикл) рівень вищої освіти	Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання: 10 год.	
		Вид контролю: поточний, проміжний, модульний, <u>залік</u>	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,5/1

для заочної форми навчання – 0,1/1.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Дисципліна вивчає загальні принципи стандартизації, метрології та сертифікації. Розглядаються сучасне законодавство про стандартизацію, метрологію і сертифікацію, основи складання нормативних документів, призначених для формування технічних умов, технологічних процесів у лісовому господарстві. Дисципліна дає практичні навички застосування правил метрологічного забезпечення процесів оцінки якості лісгосподарської продукції.

Завдання: опанування теоретичними знаннями та набуття практичних навичок з питань стандартизації у галузі лісового господарства, вміннями використання нормативної документації та застосування її на практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття в сфері стандартизації та сертифікації;
- основні положення стандартизації;
- терміни та визначення основних понять у галузі стандартизації;
- класифікацію стандартів та правила їх прийняття і застосування;
- основні методи розробки стандартів підприємства в сфері якості;
- типи стандартів, використовуваних для регламентації та реєстрації;
- законодавчу базу у галузі стандартизації та сертифікації;
- загальну організацію робіт в галузі стандартизації;
- органи стандартизації в Україні;
- принципи державної політики у галузі стандартизації.

вміти:

- використовуючи нормативно-технічну документацію, довідкову та науково-технічну літературу, інформаційні технології, складати алгоритм визначення вимог об'єкту стандартизації;

- розробляти документи, що регламентують виконання процесів чи їх окремих стадій і операцій (стандартні операційні процедури);

- визначати та формулювати показники й критерії для об'єктивної і всебічної оцінки якості об'єктів стандартизації;

використовувати термінологію у галузі стандартизації та сертифікації;

- оцінювати відповідність нормативних документів діючим стандартам;

- готувати пропозиції щодо зміни стандартів та інших документів із стандартизації, затверджених на підприємстві;

- правильно трактувати й використовувати міжнародні стандарти у галузі стандартизації.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи стандартизації.

Тема 1. Технічне регулювання в Україні. Основні поняття та визначення в сфері стандартизації.

Тема 2. Національні системи стандартизації. Державна система стандартизації, класифікатори продукції.

Тема 3. Види стандартів, їх структура.

Тема 4. Міжнародна стандартизація. Принципи та правила гармонізації національних стандартів.

Змістовий модуль 2. Система стандартизації.

Тема 5. Структура національних стандартів, правила розробки.

Тема 6. Стандартизація в зарубіжних країнах.

Тема 7. Структура стандартів на продукцію, правила розробки. Структура стандартів на технологічну операцію, правила розробки.

Тема 8. Стандартизація послуг, основні етапи та методи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Види переробки деревини.												
Тема 1. Технічне регулювання в Україні. Основні поняття та визначення в сфері стандартизації.	11	2	2		1	6	11	0,5	0,5		1	9

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 2. Національні системи стандартизації. Державна система стандартизації, класифікатори продукції.	11	2	2		1	6	11	0,5	0,5		1	9
Тема 3. Види стандартів, їх структура.	11	2	2		1	6	11	0,5	0,5		1	9
Тема 4. Міжнародна стандартизація. Принципи та правила гармонізації національних стандартів.	12	2	2		1	7	12	0,5	0,5		1	10
Разом за змістовим модулем 1	45	8	8	0	4	25	45	2	2	0	4	37
Змістовий модуль 2. Деревообробні технології та обладнання.												
Тема 5. Структура національних стандартів, правила розробки.	12	2	2		1	7	11	0,5	0,5		1	9
Тема 6. Стандартизація в зарубіжних країнах.	12	2	2		1	7	11	0,5	0,5		1	9
Тема 7. Структура стандартів на продукцію, правила розробки. Структура стандартів на технологічну операцію, правила розробки.	11	1	2		1	7	11	0,5	0,5		1	9
Тема 8. Стандартизація послуг, основні етапи та методи.	10	1	2		1	6	12	0,5	0,5		1	10
Разом за змістовим модулем 2	45	6	8	0	4	27	45	2	2	0	4	37
Усього годин	90	14	16	0	8	52	90	4	4	0	8	74

5. Теми лабораторно-практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інструктаж з ТБ. Лабораторна робота № 1. Вивчення основних понять в сфері стандартизації. Розгляд основних законів.	4
2	Лабораторна робота № 2. Вивчення інформації, наведеної на титульних аркушах стандартів.	2
3	Лабораторна робота № 3. Вивчення категорій і видів стандартів.	2
4	Лабораторна робота № 4. Вивчення структури стандартів підприємства	2
5	Лабораторна робота № 5. Розробка міні стандарту на об'єкт стандартизації	2
6	Лабораторна робота № 6. Визначення і класифікація параметрів якості для обраних об'єктів стандартизації	2
7	Лабораторна робота № 7. Аналіз документів, які застосовуються в сфері сертифікації та підтвердження якості продукції в Україні	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики.	6
2.	Основні нормативні документи в галузі стандартизації України. ДСТУ 1.0-1.2; ДСТУ 1.3-1.4; ДСТУ 1.5-1.6; ДСТУ 1.7-1.9.	6
3.	Ідентифікація продукції в Україні. Присвоєння коду.	6
4.	Огляд законодавчої бази в галузі гармонізації стандартів	7
5.	Американський та Європейський досвід, системи стандартизації.	7
6.	Стандартизація послуг. Нормативна база.	7
7.	Порядок визначення в Україні результатів сертифікації імпортової продукції та систем якості.	7
8.	Технічний нагляд за сертифікованою продукцією	6
	Усього	52

7. Індивідуальне завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	«Система стандартизації у лісовиробничому комплексі»	8
	Разом	8

8. Методи навчання

1. Група методів за джерелом і способом сприйняття інформації – словесні (лекція, бесіда, розповідь), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (лабораторний практикум).

2. Група методів за логікою передачі і сприйняття навчального матеріалу: індуктивні, дедуктивні (аналітичні і синтетичні).

3. Група методів за ступенем самостійного мислення – репродуктивні, продуктивні, а саме: дослідницькі, пошукові.

9. Методи контролю

Поточний контроль: експрес-опитування на початку та в процесі лекції (на розуміння її суті), усне опитування на початку лабораторно-практичних занять, контроль практичних навичок під час виконання лабораторних робіт.

Періодичний контроль: здійснюється після вивчення змістовних модулів у формі тестових письмових завдань та колоквиуму.

Підсумкова (загальна оцінка) є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних робіт. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістовні модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої відводиться 70 балів, і рейтингу з атестації (заліку) – 30 балів.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий контроль (залік)	Сума
Змістовий модуль 1 (Теми 1-4)	Змістовий модуль 2 (Теми 5-8)	Самостійна робота та індивідуальне завдання	10	100
30	30	30		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала оцінювання: національна та ECTS			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Підручники та навчальні посібники (за списком рекомендованої літератури)
2. Інформаційні ресурси з мережі Інтернет
3. Підручники та навчальні посібники з мережі Інтернет
4. Методичні вказівки до лабораторних робіт
5. Пакет завдань для підсумкового та поточного контролю.

12. Рекомендована література

Основна

1. Закон України "Про захист прав споживачів" від 12.05.98 р. №1024-XII-BBR.
2. Закон України "Про внесення змін в Закон України "Про захист прав споживачів" від 01.12.2005 р. № 3161 –IV.
3. Закон України "Про стандартизацію" від 17.05.2001 р. №2408-111.
4. Закон України "Про акредитацію органів по оцінці відповідності" від 17.05.2001 р. №2407-111.
5. Закон України "Про підтвердження відповідності" від 17.05.2001р. №2406-111.
6. Декрет Кабінету Міністрів України "Про стандартизацію і сертифікацію" від 10.05.93 р. №46-93.

7. Закон України "Про внесення змін в Декрет Кабінету Міністрів України "Про стандартизацію і сертифікацію" від 11.06.97 р. №333/97-ВР.

8. Ухвала КМУ від 29.11.2001г. №1599 "Про затвердження опису і правил застосування національного знаку відповідності".

9. Ухвала КМУ від 29.03.2002 р. №376 "Про затвердження Порядку надання органам по сертифікації повноважень на проведення робіт по підтвердженню відповідності в законодавчо регульованій сфері".

10. Ухвала КМУ від 13.03.2002 р. №288 "Про затвердження переліків центральних органів виконавчої влади, на які покладаються функції технічного регулювання в певних сферах діяльності і розробка технічних регламентів".

11. Ухвала КМУ від 11.04.2002 р. №485 "Про затвердження правил визначення вартості робіт по підтвердженню відповідності в законодавчо-регульованій сфері".

Допоміжна

12. Басаков М.И. Сертификация продукции и услуг с основами стандартизации и метрологии. - ИЦ «Март», 2000. - 256 с.

13. Амирджанянц Ф.А., Мигачев Б.С., Назаров Н.Г., Сычев Е.И. Методы оценки эффективности сертификации. – К.: Школа, 2004. - 264 с.

14. Басаков М.И. Основы сертификации, метрологии и стандартизации. - Феникс, 2002. – 191 с.

15. Бичківський Р.В., Столярчук. П.Г., Сопільник Р.Г., Друзюк В.К. Метрологія, стандартизація, управління якістю і сертифікація. – Львів НУЛП: 2004. – 559 с.

16. Бичківський Р.В., Столярчук. П.Г., Сопільник Р.Г., Друзюк В.К. - Сертифікація. Львів: 2001. – 264 с.

17. Бичківський Р.В., Столярчук. П.Г. Управління якістю. Сертифікація. – К.: Школа: 2005. – 429 с.

18. Богуслаев В.А., Жеманюк П.Д. Система качества промышленного предприятия. Базовые основы сертификации – теория. – Запорожье: АО «Мотор Січ», 1996. – 184 с.

19. Боженко Л.И. Метрологія, стандартизація, сертифікація та акредитація. – Львів:

Афіша, 2004. – 323 с.

20. Бойцов В.В. Экономические основы сертификации. –К.: Вища школа, 2003. – 391 с.

21. Брун М., Георги Д. Управление качеством: затраты и выгоды // Проблемы теории и практики управления. – 2000. – № 1. – С. 70-75.

22. Гаврилюк В.І., Кукляк М.Л. Взаємозамінність стандартизації і технічні вимірювання. – К.: УМК ВО, 1990. – 626 с.

23. Гребенников И.Г., Мялица А.К. Качество и сертификация промышленной продукции. – Х.: ХАИ, 2000. – 394 с.

24. Девид Бодди, "Основы управления качеством", Санкт-Петербург, "Питер", 1999 год. "Новости ИСО 9000", М. - 1995 г.
25. Дружинин Г.В. Методы оценки и планирования качества. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 160 с.
26. Зиньковская Н.В., Макаренко М.В., Сельская О.В. Сертификация: теория и практика. – М.: Приор, 2002. – 192 с.
27. Золотокин В.М. Методы анализа качества продукции. – М.: Финансы, 2005. – 214 с.
28. Исаев Л.К. Метрология и стандартизация в сертификации. – М.: ИПК, Издательство стандартов, 2003. – 169 с.
29. Иванова В.Л. Межгосударственные стандарты. Справочник. – Львов: Леонорм, 2005. – 526 с.
30. Кайфман Ю.В., Сердюков І.Г. Державна система сертифікації України: методи, правила організації діяльності. – К.: Львів, 1995, - 276 с.
31. Кондрашов С.И., Константинова Л.В., Буденный М.М. Сертификация и подтверждение соответствия в Украине. - Х.: НТУ «ХПИ», 2006. – 367
32. Крылова Г.Д. Зарубежный опыт управления качеством. – М.: Изд. Стандартов, 2002. – 140 с.
33. Купряков Е.М. Сертификация промышленной продукции. – М.: Высшая школа, 2005.- 288 с.
34. Леонова Т.И. Управление затратами на качество продукции. – С.-Петербург: Издательство СПбГУЭФ, 2000. – 325 с.
35. Мищенко С. и др. Сертификация продукции в Украине // Стандарты и качество. – 2001. – № 7-8. – С. 79-81.
36. Мозолюк В.О. Система управління якістю. – НУК, 2005. – 103 с.
37. Никифоров А.Д. Управление качеством. – М.: Дрофа, 2004. – 720 с.
38. Орлов П.А. Менеджмент качества и сертификация продукции. – Х.: «Инжек», 2004. – 304 с.
40. Павлище В.Т., Рубичев Н.А. Комплекс нормативных и технических документов по подготовке сертификации систем качества продукции на основе международных стандартов ИСО серии 9000. – Рига.: Внештогиздат, 2000. – 685 с.
41. Рахлин К.М., Скрипко Л.Е. Принципы планирования и учета затрат на качество // Стандарты и качество. – 2000. – № 3. – С. 82-87.
42. Саранча Г.А. Метрологія, стандартизація та сертифікація. – К.: Либідь, 1999. – 256 с.
43. Сергеев А.Г., Латышев М.В. Сертификация. – М.: «Логос», 2000. – 248с.
44. Скорняков Э.П. Управление качеством и конкурентоспособностью промышленной продукции на основе патентных исследований. – М.: ИНИЦ Роспатента, 2002. – 162 с.
45. Фомичев С.К. Основы управления качеством. Учебное пособие. – К.: МАУП, 2002. – 192 с.
46. Фомин В.Н. Квалиметрия. Управление качеством. Сертификация. – М.: «Тандем», 2000. – 319 с.

14. Інформаційні ресурси

1. <http://zakon.rada.gov.ua>
2. <http://nbuv.gov.ua>
3. <http://www.hgcsms.kharkov.ua>
4. <http://www.razreshu.ua/>
5. <http://www.express.meridian.html>
6. <http://www.opec.ua/library/>
7. <http://www.dssu.gov.ua> (офіційний сайт Державного Комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики)

АНОТАЦІЯ
дисципліни «**СТАНДАРТИЗАЦІЯ**»

Дисципліна вивчає загальні принципи стандартизації, метрології та сертифікації. Розглядаються сучасне законодавство про стандартизацію, метрологію і сертифікацію, основи складання нормативних документів, призначених для формування технічних умов, технологічних процесів у лісовому господарстві. Дисципліна дає практичні навички застосування правил метрологічного забезпечення процесів оцінки якості лісогосподарської продукції.

ETCS 3/90

ANNOTATION
of discipline «**STANDARDIZATION**»

The discipline studies the general principles of standardization, metrology and certification. The modern legislation on standardization, metrology and certification, bases of drawing up of the normative documents intended for formation of technical conditions, technological processes in forestry are considered. The discipline provides practical skills in applying the rules of metrological support of forest quality assessment processes.

ETCS 3/90